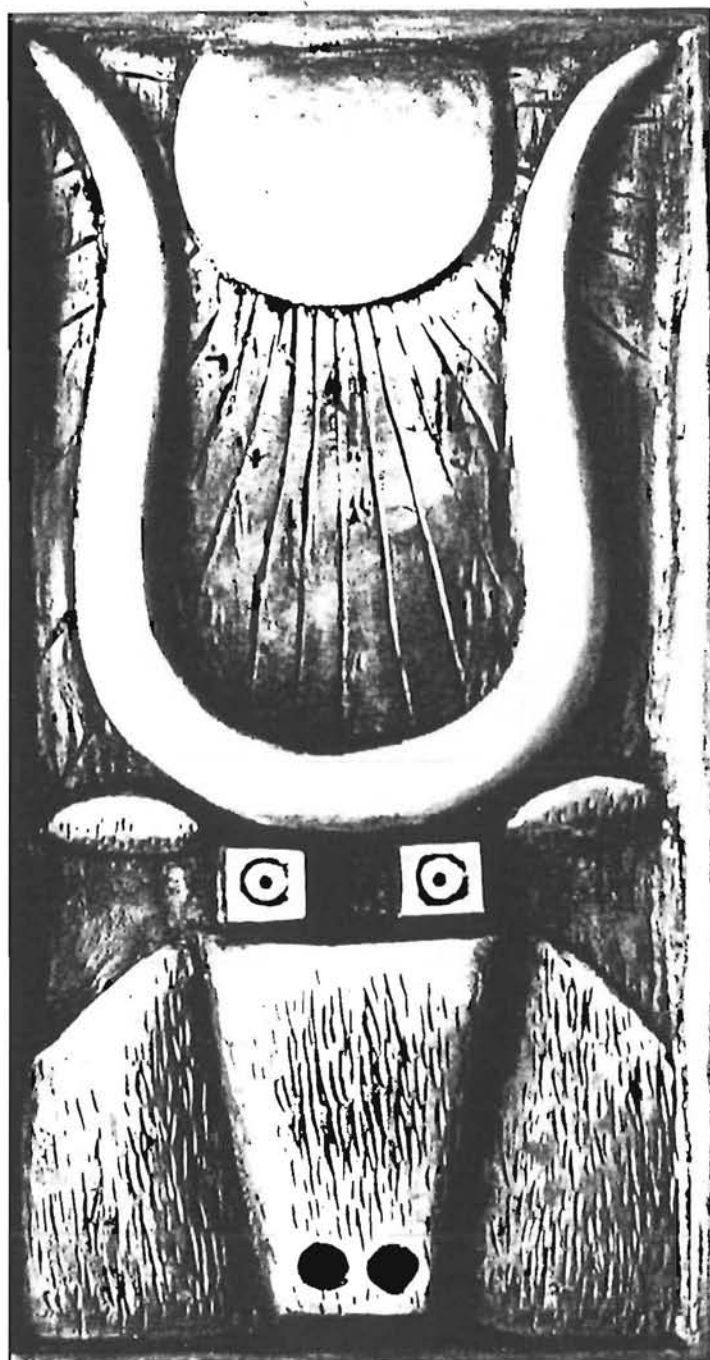

Vernissage

Békéscsaba
Endrőd
Mezőberény
Bacskanag

BELLA JÁNOS

kiállítása

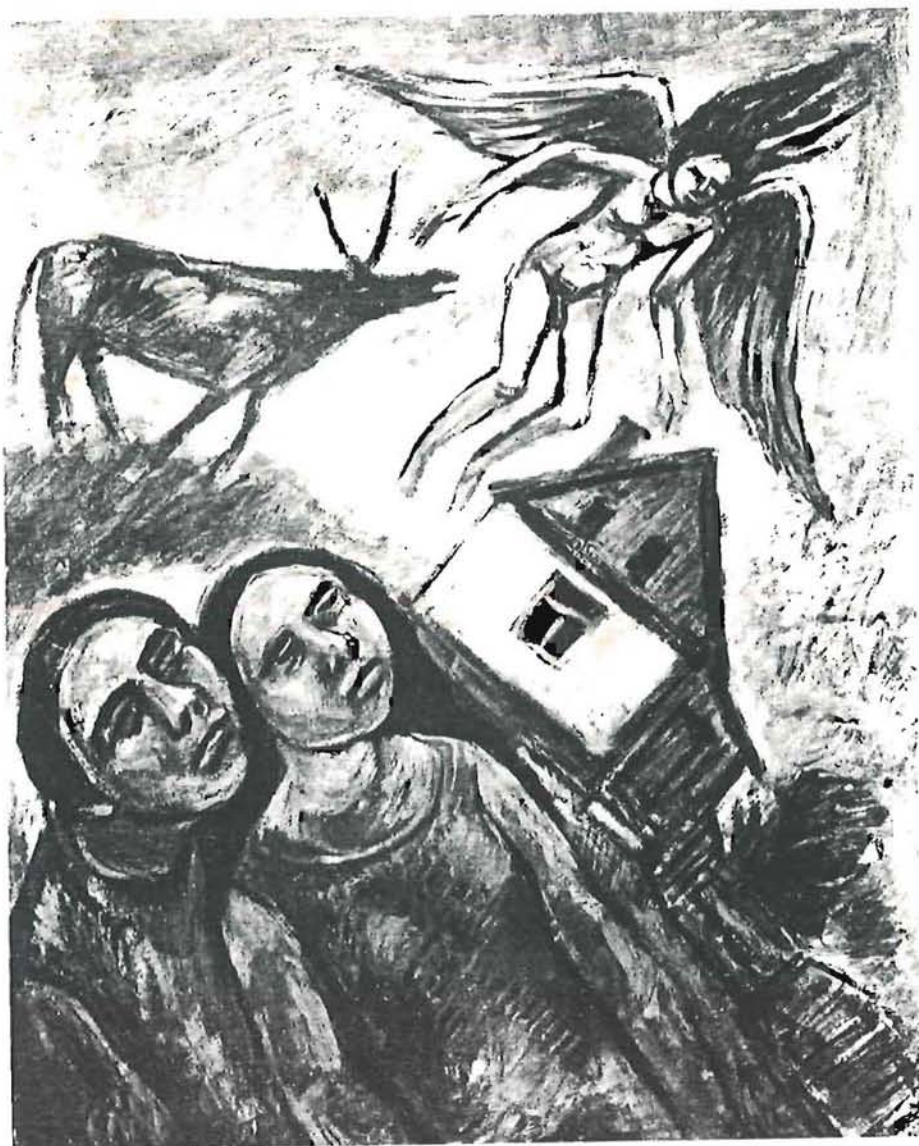

BELLA JÁNOS

kiállítása

Munkácsy Mihály Múzeum
Békéscsaba

1987. július 3 – augusztus 9.

Das Munkácsy Mihály Museum Békéscsaba

lädt Sie und Ihre Bekannten herzlichst ein

zur Ausstellung des Kunstmalers

János Bella

Eröffnung: 3. Juli 1987 um 15 Uhr
im Großen Saal des Museums

Die Ausstellung wird eröffnet von
JÓZSEF FODOR
Kunstmaler

Die Ausstellung ist zu besichtigen vom 3.7.1987 bis 9.8.1987
täglich von 10—18 Uhr, mit Ausnahme montags
(5600 Békéscsaba, Széchenyi u. 9.)

A békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum

tisztelettel meghívja Önt és ismerőseit

Bella János

festőművész kiállítására

1987. július 3-án 15 órára
a múzeum nagytermébe

A kiállítást megnyitja
FODOR JÓZSEF
festőművész

A kiállítás megtekinthető: 1987. VII. 3.—VIII. 9.
hétfő kivételével naponta 10—18 óráig
(5600 Békéscsaba, Széchenyi u. 9.)

Önéletírás

Ha a Hazámban töltött 21 évemre gondolok, úgy érzem, hogy hihetetlenül élménydús időszaknak lehettem részese. A testközelen átélt örömteli és tragikus események áradata formált engem kívül-belül és határozta meg a világhoz és a Művészethez való viszonyomat.

Tíz közül nyolcadik gyermekének hozott világra anyám 1935. február 22-én, pár nappal az ottani csendőrsortúzó előtt. Mivel előttem kettő s utánam egy kistestvér elhalt, így heten maradtunk testvérek. Apám csizmadia mester volt, aki éjt nappallá téve igyekezett ellatni a népes családot, ami csak anyám imái által vált lehetségessé. Kuncsaftjaink többnyire kubicos és parasztemberek voltak, akik gyakran fél éjszakákat időztek nálunk, várva a készülő lábbelikre. Elbeszéléseik költői színezéseit és megtoldásait szemeik csillogása hitelesítette. Tőlük tudom, hogy lelkesedés nélkül nincs Művészet és tőlük tudom azt is, hogy az átköltött valóság a valóságnál valóságosabb! — Kilenc éves voltam a légiriadók és a frontátvonulás idején. Nem egyszer kellett földbe ásott bunkerban éjszakažnunk.

Ha szemem lehunyom még ma is tisztán és meggyőző erővel látom életünk mozzanatait a bölcsőtől a ravatalig. Nem kis erőfeszítésbe került elszakadnom attól a faluközösségtől, ahol minden arc, minden bökör oly meghitt volt. De én festő akartam lenni és ez tanulással és világlátással jár. Ezért választottam iskoláimnak a művészeti gimnáziumot, az Iparművészeti Főiskolát, a szegedi pedagógiai főiskolát és a stuttgarti Képzőművészeti Akadémiát. — Ez utóbbit már akkor, miután az 56-os események idején az országot elhagytam.

Felsőrotni is nehéz lenne kenyérkeresői tevékenységemet, mígnem Stuttgartban az Állami Színháznál

festő állást kaptam. Nyolc évig voltam ott és utána a nejem szülővárosában, Backnangban jutottam rajztanári álláshoz. Ott született fiúmk és leányuk is, és ott létesíttem egy Képzőművészeti Szabadiskolát is, amit nyolc évig vezettem.

Ritkán állítok ki. Eddig csak három önálló kiállításom volt, de csoportos bemutatásokon — amelyre meghívnak — rendszeresen részt veszek, mint pl. 1982-ben a „Tisztelet a Szülőföldnek” című Múcsarnok-beli kiállításon.

Dívatok és programok után nem vonzódom. A minden áron modern irányba való haladást sem kedvelem. Caravaggio, Goya, van Gogh, Gauguin, Rousseau, Chirico, Munkácsy és Csontváry művei foglalkoztatnak.

Tanáraim voltak: Sarkantyú Simon, Sebestyén Ferenc, Rákosy Zoltán, Vinkler László, Manfred Henninger és Heinz Trökes. Elindítóm Szabó Ernő endrődi rajztanárom volt.

Hálás vagyok, hogy most szülőmgyém székhelyén Békéscsabán, a Munkácsy Mihály Múzeumban kiállíthatok.

Bella János

Backnang, (NSZK) 1987. március 10

Geleitwort zu den Bildern von János Bella

János Bella lebt seit drei Jahrzehnten in der Bundesrepublik Deutschland. Beim Betrachten seiner Werke wird dem Betrachter jedoch schon beim ersten Anblick klar, daß die ungarischen, genauer die Wurzeln des Alföld in seinem Bestehen seine Malerei endgültig bestimmt haben. Seine Gedankenbilder durchwirken das Thema seiner Bilder auch dann, wenn er sich nicht konkret mit einem Alföld-Thema befaßt.

In der Erinnerungswelt von János Bella besteht die Erinnerung an den Alltag des Alföld, jedoch nicht mit der Genauigkeit einer chronologisch festliegenden Wirklichkeit, sondern in der Umschreibung des diese Erinnerungen bewahrenden Künstlers. Grund hierfür ist nicht allein die Entfernung in Zeit und Raum, sondern auch die eigenständige, nahezu gefühlvoll-lyrische Gestalt János Bellas.

Aus seinen Erinnerungen tauchen die Wahrzeichen des Alföld — Ziehbrunnen, die Kleinhöfe, Büffelrinde — herauf, jedoch nicht als idyllische, romantische Bilder, sondern mit wahrhaften, durchlebten Gefühlen, und nicht selten mit dramatischer Geladenheit. In diesen Bildern — wie in seinem gesamten Schaffen — wirft er hauptsächlich die grundlegenden und ewigen Fragen des menschlichen Lebens auf, wie die des Zuhause, der Liebe, des Alters, des Todes. Die Erscheinung der Gestalten, der Landschaft, ihre Gestaltung von plebejisch-grober Schönheit in den einzelnen Werken erinnert an die zeichnerische Welt balladischer Stimmung von Kálmán Csohány, und diese — wenn auch entfernte — Verwandtschaft beweist gleichfalls die Bindung an die Heimatde.

An anderer Stelle, wo die aufeinander gehäuften Erinnerungsbilder auf dem Gemälde auf gestürzten

Ebenen auftreten, kommt dem Betrachter nicht zufällig die von Witjebk (seinem russischen Geburtsort) träumende Kunst Chagalls ins Gedächtnis. Allerdings ist wahr, daß einem diese Verwandtschaft eher im menschlichen, als im künstlerischen Habitus auffällt. Bellas „barbarische Madonnen“ haben eher Verwandtschaft mit Gauguins Mädchengestalten in ihrer groben Schönheit, wahrscheinlich aus dem Grunde, weil ähnlich wie Gauguin auch Bella die ursprüngliche, von der Zivilisation noch unverdorrene Harmonie zu finden sucht. Und in dieser Suche greift er nicht allein auf die in sich gesogenen Erinnerungsbilder zurück, sondern in die tiefsten Schichten des menschlichen Bewußtseins — mit dem Ausdruck des Künstlers sprechend: ins kollektive Unterbewußtsein.

Dritte Quelle seiner Kunst ist die Welt der Verse. Eine andere Gruppe seiner Werke, die Graphiken, schöpfen — größtenteils — hieraus ihre Themen, so schuf er eine Serie, die durch beliebte deutsche und ungarische Dichter beeinflusst wurde. Wieder woanders „setzt er die Themen seiner Gemälde in mit Aquarell gefärbte Tuschzeichnungen um“, jedoch hat er sich auch mit dekorativ-stilisierten Lösungen versucht. Die stilistische Vielseitigkeit seiner Graphik und sein thematischer Reichtum weisen besonders auf János Bellas andauernde Experimentierlust hin, und diese seine Werke erlauben einen Einblick in seine gesitige Werkstatt, in seine dauernd neue Wege suchende Kunst.

Wir begrüßen János Bellas Ausstellung in seiner Heimat, hoffend, daß diesem ersten Schritt der Verbindung noch viele weitere folgen werden.

„Angyalmezsgyén hazafelé”

Bella János kiállítása

a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeumban

Szokatlanul expresszív, mégis ismerős világ tárul fel Bella János kiállításán: a tanyák, idős parasztemberek, gémeskutak az alföldi táj jellegzetességei, amelyek élénk, erős színvilággal párosulnak. Szembeszökő az alkotó Alföldhöz kötődése, de az ábrázolás sajátosságai sejtetik; bejárt egy másik utat is, életében, s művészetében egyaránt.

Bella János 1935-ben született Endrődön. Ottani rajztanárra, Szabó Ernő biztatta arra, hogy tanulmányait művészeti iskolában folytassa. Így került Budapestre a művészeti gimnáziumba, majd az Iparművészeti Főiskolára. Később pedig a szegedi tanárképző főiskolára.

„Az optikai világ dolgainak papírra vagy vászonra vitelét viszonylag fiatalon megtanulja és begyakorolja az ember, de hogy ez még nem művészet, azt én már nagyon régen tudom.”

Bella merészen, önpróbáló módon kísérletezett a festői kifejezés különböző stílusai-val, közöttük a nonfiguratívval is, de végül visszatért a figurális ábrázoláshoz,

melyet éveken át formált saját belső világához igazítva. Az ő belső világa nagyon erősen alföldi — sőt, azon belül is endrődi —, pedig 30 éve él a Német Szövetségi Köztársaságban, a Stuttgarthoz közeli Backnangban.

A gyermek- és ifjúkor emlékei olyan erősek, életre szólóak és meghatározóak Bella Jánosban, hogy ezáltal nemcsak egyéniségének, magatartásának eredendő karakterét őrizte meg, hanem festészete is erre az érzelmi-gondolati világra épül. Innen van műveinek „megtévesztő” alföldiessége, amely azonban magán viseli a német klasszikus expresszionizmus bizonyos — átfomált — vonásait is. Bella János képein a személyesség érződik, ő nem a valóságot rögzíti lírai nosztalgiával, vagy tárgyilagosan dokumentálva, hanem saját életének kötődéseit éli újra. A megdöntött síkok, megbilblent horizontok, a lebegve lépő figurák: az emlékek múltidejűségének, a megidézés gesztusának a jele. Ez az „anyagtalán” megjeleni-

tés Chagall finom, álomszürrealizmusával mutat távoli rokonságot, de Bellánál mégsem a Chagall-hagyományok a jellemzőek, hanem az expresszionizmus átszűrte hatása. Az intenzív színvilágról (erős pirosok, kékek, sárgák) és a kifejezés felfokozott erejéről (torzított vonások, vehemens festésmód) következtethetünk rá, amelyek Bella saját festői eszközeivé szelődtek.

„Poláris erők egymásra hatásában képzelem el az életet, az embert, aki kifelé és befelé figyel, akit immanens és transzcendens erők mozgatnak. Tehát nem az egyik és nem a másik, hanem mind a kettő, és ezért nevezném törekvésemet transzcendens realizmusnak.”

A kiállításon 30 festmény és 30 grafika mutatja be Bella János munkásságát. A festmények többségének témája látszólag nem tág: otthon, család, szerelem. De Bellának ezek a témák — noha alapvetőek — egyidejűleg a szembesítés, az ön-

vizsgálat és a humánus értékekért való aggodás kifejezésének is közegei. A múltat idézik a kiállítás elején látható, nagyszülőket, önportrét, kis házakat megjelenítő, meleg barnás tónussal övezett képek (Aranyházak, Pusztavénusz, Álom a szülői házról). A másik oldalon a szerelemről, a párkapcsolat bensőségességéről és viharairól szóló képek vannak (Fiatalság-öregség, Jegypár stb.). A terem túlsó oldalán elhelyezett, legújabb festményeken az emberi-alkotói sors allegóriáit festette meg, melyek közül az „Angyalmezsgyén hazafelé” című mű jelképezi legközelebb Bella János életútját, de egyben alkotói útját is.

A kiállításon látható akvarellek és grafikák nagy része témában az olajképekhez kapcsolódik. Itt most nem érzékelhető, de igen jelentős Bella grafikai munkássága is — egy időben grafikusként tartották számon —, gazdag sorozata van magyar és német költők verseihez készített illusztrációkból. 1982-ben, a Múcsarnokban rendezett „Tisztelet a szülőföldnek” című kiállításra is rajzokat küldött, amelyeket a békéscsabai múzeumnak ajándékozott.

Bella János képei több helyen lesznek láthatók itthon, legközelebb szeptemberben Gyomaendrődön, az endrődi művelődési központban.

Ibos Éva

Ibós Eva műtörténevez

Bella János

Fodor József festőművész (osztályfőnök)

Dr. Szabó Ferenc Múzeumi igazgató

Hölgyeim és Uraim!

Fodor József festőmű-
vész meggyízítő levele

Mint barát és mint pályatárs jogán örömmel vállaltam azt a megtisztelő feladatot, hogy Bella János kiállítását, művészi munkásságát szíves figyelmükbe ajánljam.

Örök igazság az, hogy a jó művek maguk helyett beszélnek és felesleges azok magyarázgatása. Én nem is szeretnék ebbe a hibába esni, de érzésem szerint Bella János képein nem a számunkra megszokott tematikával, képépítéssel találkozunk. A képeket ugyan most látom előben először én is, de alkalman volt előzőleg dia és fénymásolat segítségével ismerkedni velük. Nem beszélve arról hogy az alkotóval életünk egy jelentős szakaszán

szorosán összedort az élet: Főiskolai évek /vig
rajzolások-festések, tanulás, vizsgadrukk.../
Megjegyzem ekkor már Bella János bravuros aqua-
rellejeivel vivott ki magának kellő tiszteletet. "
És katonáskodás Kiskőrösön. Ez utóbbi ugyan csak
örökkévalóságnak tűnő pár hétig tartott, de egy
közös feladat kapcsán lehetőségünk volt megismerni
egymást és őszinte barátságot elmélyíteni. Beszél-
gettünk, vitakoztunk multról, jelenről, jövőről
és főleg nagyon sokat a művészetről, az erősen
pályakezdők szorongó, de ugyanakkor világmegváltó
eltökéltségével.

Utjaink elváltával évtizedekig a levél az írott
szó képezte a hidat köztünk. A hosszabb rövi-
debb jelzésekből azonban érdekesen vált lemér-
hetővé művészi egzisztenciájának alakulása.

Megérkezve Németországba először is a tanulni
vágyás és annak kitáruló lehetősége élteti:
"Rengetegⁿ tanulóivalóm, el kell sajátítanom a
szakmát" írja.

Röviddel utána:

"Szeretnék mindent elfelejteni amit eddig tudni
vélttem, kötnek a konvenciók." És Ő, aki eddig
a kinyitott ablak tükrözésében festette önar-
képeinek sorát, most mesterséges világításu
zárt műteremben készíti a sajátosan új studi-
umokat. Ekkor már nagy hatással van rá az
expresszionizmus a szürrealizmus/ főleg a má-
gikus ága /, nem mint program, hanem egyes mű-
velők képi fogalmazása.

Majd telnek az évek és egyre jobban kezd kirajzo-
lódni irányulásának horizontja: a magyar Alföld;
relikviáival, balladisztikus hangulataival.

Talán a távol idegenben véletlenül a kezébe ke-
rült Munkácsy reopró, vagy a hallani vélt cser-
dakolomp hangja tereli a tekintetét egyre jobban
a maga Vityebszk-jére, Endrődre és annak fel-
sejltő emlékére. Megtalálta azt az egyedit, melyet
egyetemes érvényűen ki lehet fejezni!

Kereste és megtalálta azt a helyet, amit benépesíthet nagyon is reális álmalakjaival. Mert mindig álmodik ha fest, vagy rajzol. Előszólítja az alföldi helység jellegzetes alakjait, szüleit rokonait, meghalt kistestvéreit. Képbe rendezi őket, és azok engedelmesen türök. Végtelenbe néző tekintettel, mint ha élveznék a számukra ismerős rendező parancsait. Misztérium ez, de hát az életük is az volt!

De hogyan, miként, milyen eszközökkel építi fel a művész álomképeit?

Gadányi György, a hányatott sorsu festőnk zseniális megfogalmazása szerint:

a vonal a művész szellemi grafikonja,
a szin a lélek skálája,
a forma a gondolkodása,
a tartalom a mondanivalója...

Ha ez igaz, -és én a magam részéről annak tartom- akkor ennek segítségével mostnem csak a képeket látjuk a falakon, hanem magát az alkotót is. Vágyait álmaid, szellemiségét és a világról alkotott véleményét.

Fran Elke Laney
Fran Waltrand Bella - Gellai László
Ginicz Béla - Bella József,
Kosztó Rozália festőnő

Árulkodik az általa huzott vonal, mely nála soha sem egyszerű^{szűk} kontur, hanem önálló grafikai értéként sejteti a formát.

Közvetít^{szűk} szinvilága amely mélyzengésű drámai hangulatot áraszt.

Formavilága mindig a mondanivalót szolgálja, időtlen arcok, réveteg tekintetek, egy dramatizált szindararab szereplői, kellékei, statisztái, ~~Nem~~ élve önálló életet, ~~hól elvontabban, hól naturálisabban szolgálják a mondanivalót.~~

A mondanivalót mely kerülve az állóképi, fogalmassé zást, történelekben beszél a magyar paraszti multról, jelenről, örökérvényű művészi megfogalmazásban!

Tisztelt tárlatlátogató közönség!

Keressük a képekben Bella Jánost, aki tudja, hogy amit fest az eltűnt vagy haldoklóban van. Azt valja, hogy a művész-ember nem csupán a reális valóságot látja, hanem a belső szemével is lát és ami másnak már történelem neki az még eleven emlék...

Ezen szép törekvésekhez további sok erőt kívánva a művészeknek, megköszönöm szives türelmüket, a kiállítást megnyitom.

Buda. 1987. 00 3 -

Bella János "hősröns" szavai:

Tisztelt Hölgyek és Urak, kedves Testvérek, Rokonok, Barátok, Ismerősök.

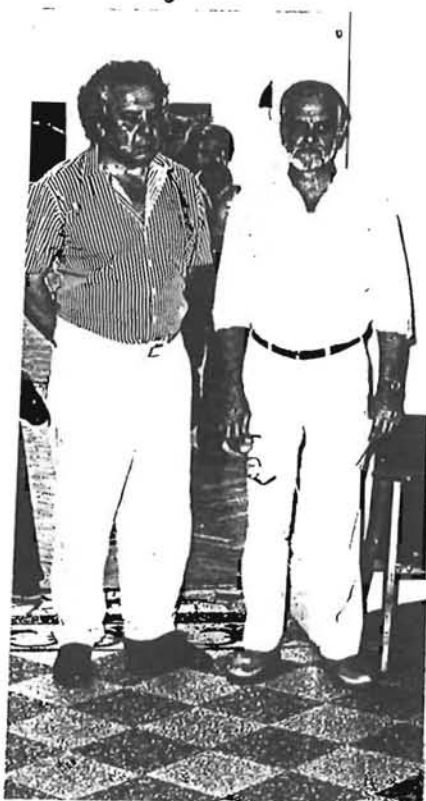
Tisztelt megnyitói közönség!

12. Boldog vagyok, hogy születőmegeim szék-

helyén Békéscsabán, itt a Munkácsy Mihály
Múzeumban kiállíthatók. Köszönetet mondok
ezért azoknak akik e kiállítás gondolatát kez-
dettől fogva támogatták. Köszönetet mondok
Dr. Szabó Ferenc Múzeumigazgatónak, János Éva
Műtörténelész Múzeológusnak és Topolai Ágnes-
nek, a Magyarok Világszövetségén belül
működő "Magyar Fórum" titkárnak.

Köszönetet mondok Fodor József Hódmező-
vásárhelyi festőbarátomnak is, aki a kiállí-
tás megnyitását maóra vállalta.

Tisztelt megnyitói Község, köszönetet
mondok Önöknek is, hogy eljöttek, hogy részesei
legyenek az életem egyik legjelentősebb ese-
ményének. Jó lenne remélni, hogy idefár-
adásuk nem volt túlságosan nehéz és munkámban
rokon érzésekre találhatnak. Kérem Önöket,
hogy a legközelebbi magyarországi kiállítás
sorra, tartásának meg emlékezettikben.

Sehr geehrte Damen und
Herren, liebe Gäste aus
Deutschland!

Ich bin unendlich froh,
Sie hier begrüßen zu dürfen.
Ich wünsche Ihnen, daß Sie
hier und überall in Ungarn
angenehme Erinnerungen
sammeln können.

Danke schön!
Köszönöm népen! 13.

Fodor's út
Fy's kaba
és négy karta.

⊗ ⊗ ⊗

14.

Nyarkó Agnes

Gaburékue'val

Fejér Gabáné Jós Éva Topolai Agnes

16

Fodor József
Pran Lang

Vomduška, Mariska

A Bačknanči isopost

Kosza
Rozália
Gyula-i festőművészek

A Gircz család
közében

Unokahúgom: Bella Rózsa
17.

Bella Jánosné
"Vanda asszony"

János Éva

181

Backnangiak körében

Vasakó Teréze ⊗

Edvika Andrács
(osztály leírásán)

őrnő Gabriella Károlyné

A Debreceeniék Éva és Judit
édesanyjakkal

Család és barátok

20.

Viszontlátásra Endrődön

A gyomaendrődi Katona József Művelődési Központ
szeretettel meghívja Önt és kedves ismerőseit a

*Bella János festőművész
alkotásaiból készült kiállítás megnyitójára*

1987. október 12-én 16 órakor
a Déryné Művelődési Házba

*A kiállítást megnyitja:
Dr. Szabó Ferenc
a Munkácsy Mihály Múzeum igazgatója
Tárlatot vezet: Ibos Éva művészettörténész*

Kiser Nyomda

BELLA JÁNOS
festőművész
KIÁLLÍTÁSA
Okt. 12-23-ig
NYITVA:
hétköznap:
8^h-12^h-ig
13^h-17^h-ig
szombaton:
14^h-18^h-ig

Pedron Tonkó, 1962

A csoportosítási munkák során a legfontosabb feladat a munkások, a vállalkozók, a szakszervezetek közötti kapcsolat megteremtése, a kölcsönös megismerés elősegítése.

Jelenleg a munkások, a vállalkozók közötti kapcsolat megteremtése a legfontosabb feladat, amelynek érdekében a munkások és a vállalkozók közötti kapcsolat megteremtése a legfontosabb feladat.

Az elmúlt években a munkások, a vállalkozók közötti kapcsolat megteremtése a legfontosabb feladat, amelynek érdekében a munkások és a vállalkozók közötti kapcsolat megteremtése a legfontosabb feladat. A munkások és a vállalkozók közötti kapcsolat megteremtése a legfontosabb feladat, amelynek érdekében a munkások és a vállalkozók közötti kapcsolat megteremtése a legfontosabb feladat.

A munkások és a vállalkozók közötti kapcsolat megteremtése a legfontosabb feladat, amelynek érdekében a munkások és a vállalkozók közötti kapcsolat megteremtése a legfontosabb feladat.

A munkások és a vállalkozók közötti kapcsolat megteremtése a legfontosabb feladat, amelynek érdekében a munkások és a vállalkozók közötti kapcsolat megteremtése a legfontosabb feladat. A munkások és a vállalkozók közötti kapcsolat megteremtése a legfontosabb feladat, amelynek érdekében a munkások és a vállalkozók közötti kapcsolat megteremtése a legfontosabb feladat.

22.

Megyeriné Csapi Ildikó igazgató megnyitó szavai

Csapo Holiás J605 Eva Dr. Szabó Ferenc

Kedves endrődiek, kedves gyomaiak!
Tisztelt Megnyitó Közönség!

A Stuttgart mellett Backnang nevű kisvárosban élő, de szíve egész melegével, alkotó egyénisége minden szálával ide, Endrődhez kötődő festőművész, Endrőd fia, Bella János hazalátogató alkotásai között állunk. Őszinte öröm számunkra, hogy a művész, akire néhány évvel ezelőtt figyeltünk fel a Budapesten rendezett, nagy sikerű "Tisztelet a szülőföldnek" című kiállításon, szűkebb szülőhelye népe, endrődi barátai és rokonai előtt is bemutatkozhat. Az említett budapesti kiállítást követően Bella János több művével megajándékozta, megtisztelte a békéscsabai múzeumot. Az ennek nyomán kibontakozott levélváltások, majd a nyári szünetben hazatérő művésszel és feleségével, Vanda asszonnyal történt beszélgetések során az elmúlt esztendőben állapodtunk meg abban, hogy Bella János munkásságát, mély humanizmustól áthatott személyiségét megismertetjük közönségünkkel.

Az elhatározást a művész segítségével, Ibos Éva kolléganőm közreműködésével és a Magyarok Világszövetsége támogatásával a megvalósulás követte. Ez év július 3-án nagyon közvetlen hangulatú, a szép számú közönség minden tagjára emlékezetes élmény erejével ható megnyitóval adtuk át a nyilvánosságnak Bella János kiállítását a Munkácsy Mihály nevét viselő békéscsabai múzeum nagytermében. A megnyitón a művész megható vallomással emlékezett meg az őt pályára indító szülőföldről kapott élményekről, családjáról, tanítóiról, barátairól, s kifejezésre juttatta, hogy a küzdő és szenvedő, de mindig a jóra, a nemesre törekvő ember áll művészi mondanivalója középpontjában.

A magunk szándékát és Bella János kezdetől fogva megfogalmazott kérését, kívánságát sikerült valóra váltani a mostani endrődi kiállítással. A bemutató tér kisebb lévén, Békéscsabán látható alkotásainak itt a válogatott részét tárhatjuk a szülőhely közönsége elé. Ugy érezzük, hogy ezzel nem csorbitjuk a művészi teljesítmény mély humanista mondanivalójának lényegét, erejét. A kiválasztás során mindig gondoltunk arra, hogy az endrődi világot érzékeltető gyökereket, a gyermekkor és a fiatalkor kitörölhetetlen élményeit megnemesítő, magasabb szférákba emelő al-

kotások itt legyenek és hangsúlyosan szerepeljenek. Aki a mi vidékünk néphagyományait, különösen a népköltészet világába tartozó értékeit legalább valamennyire ismeri, akinek a gondolkodásától nem állnak távol a régi paraszti élet közösen megőrzött s lassan már csak az emlékeinkből visszatérő tradíciói, abban a nézőben rögtön megpendülnek a mostani képeket szemlélve a rokon érzések mélyen rejtőző húrjai. Elődeink és önmagunk életének mintegy költői világon átszűrt és szuverén művészi megközelítéssel visszaadott, számunkra a legkedvesebb, hozzánk legközelebb álló tükrét tárja elénk itt Bella János, s ezért nem lehetünk neki eléggé hálásak.

A tanítási év elfoglaltságai nem teszik lehetővé, hogy Bella János e szép alkalomból köztünk lehessen, ő azonban külön levelet intézett a mai endrődi megnyitó résztvevőikhez, s megtisztelt engem azzal, hogy sorait feldvasva szíves üdvözlétét, baráti köszöntését átadjam. Levele így szól:

/A fénymásolatban csatolt levél feldvasása/

E szivből jövő sorokhoz nem lehet, de nem is szabad semmit hozzátenni.

Most pedig átadom a szót a kiállítás rendezőjének, Ibos Éva művészettörténésznek, azzal a kéréssel, hogy közvetlenebbül mutassa be nekünk az alkotásokat, Bella János festői világának jellemző vonásait.

/Ibos Éva tárlatvezetése után a jelenlévők figyelmét megköszönve a kiállítást megnyitottam nyilvánítottam./

Ibos Éva

Tisztelt Hölgyek és Urak, tisztelt Endrődiek!
Megkülönböztetett figyelemmel tekintett a kiváltsághozom Endrőd-i meggyitője felé. Sokrét nem adnám, ha személyesen is ott lehetnék, de sajnos a tudat, hogy munkáim jó sokak kezében vannak. Bizom abban is, hogy az ottaniak jó szívvel fogadják munkáim hozai bemutatóját.

Tisztelt Meggyitő Körönség!
Endrődinek lenni nem csupán földrajzi fogalom, hanem sorstársaság. Erre tanított engem a gyermekkorom, amit az eseményekben gazdag szülői házban töltöttem, de erre oktattak a fővárosi tanuló évek is a külföldön eltöltött évtizedek is.

A hivatásiszeret erősödésével el kellett hagynom Endrődöt, habár ellátott ő engem akár egész életre témával, energiával, de ellátott a tanulás is a tapasztalatszerzés segítségével is, aminek teljesítése a falu határára belül nem volt lehetséges. — 27.

De bárhová mentem is, az észlelni világgom
központjára Endrőd maradt, hiszen ott élted
a horvátok, több generáción át az
őseim is. Oda mentek és onnan jöttek a távirat-
ok, levelek, üdvözlőlapok ezrei, melyek közül
nem egy, néhány sírval, könyvek közt íródott.

Az otthon is a Haza fogalmát Endrőd testesít-
ette meg nekem és ezzel a horvátok részem
kiszélesítése tisztázva volt. Ezért vagyok én
Endrőd-i festő bárhol élek is. Aki mindai-
mat szemügyre veszi, hamar megállapít-
hatja, hogy az észleléseim központjában
az Ember áll. Az ember aki a poláris el-
lentéteket oly mélyen át tudja élni, hogy
már maga is általános esemény lesz.

Művészetemben megpróbálom az idő és a
tér egységét oly módon megmutatni, ahogy
az már a fantázia és álomképpel ismert.

Az optikai valóság mély törvényeit fel-
oldom, jelezve, hogy a reális valóság han-
gulatoknak, észleléseknek van alávetve.

Az időt is így kezeltem mintha a múlt
már jelen lenne és a jövő is már kezdett
vetté volna. Itt találjuk bennünk a
múlt, a jelen és a jövő, a valóság, az
álom, immanencia és transzcendencia.

Tisztelt megnyitó közönség, bizva abban,
hogy e kiállítás megnyitási tetszésüket, mun-
káimat szíves figyelmükbe ajánlom.

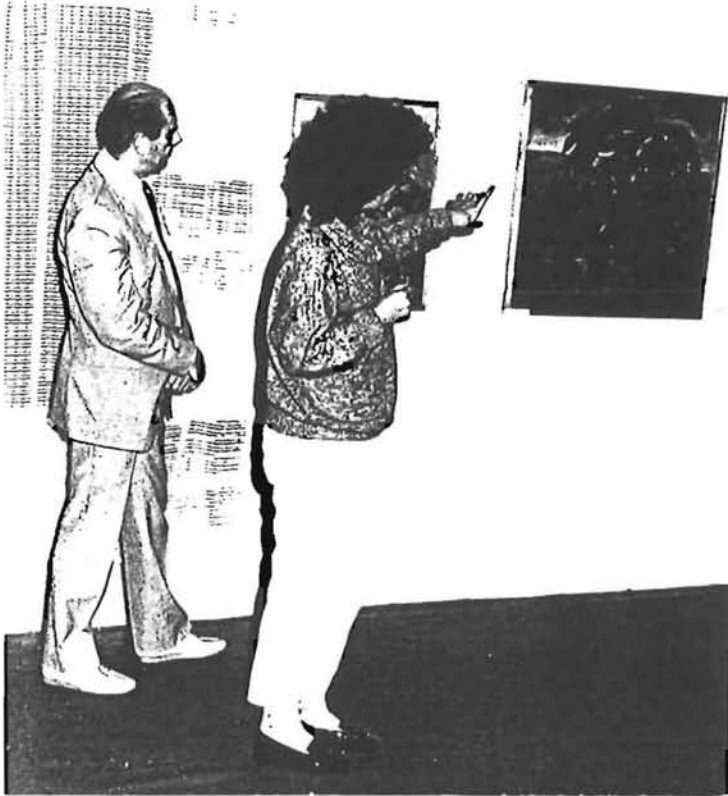

1984 - 1985. évi is a régi stílusú, modernizált épület.
Többek között, régi ismételt és modernizált épület
épült.

Érdekesnek találom az anyagot, és a leírás, a
leírás is érdekes, hogy elmondja a régi épület
építését a régi épület, ahol nem a fontos, hogy valakinek
nincs értéke....

Ibós Éva Műtörténész tárlatvezető szavai

Bejegyzések a vendéglátókönyvbe

Gellai Károly

M. Teres nénem

Gellai Marfit

Jen'antson
Rossi'antson

Imce b'atyan Tomi b'atyan

Tóvibátyám   Irén ányórn
 Zsuzsa ányórn

Imre bátyám menyével és
 unokáival:
 Marika, Anikó,
 Gyöngyvér

Mezőberényi rendezvények

Svics Lajos
tanácselnök

Nagy Ferenc
igazgató

Jolán
druzsom Irén
druzsom

To'ni bátyám, Imre bátyám, Józsa bátyám
 unokahúgom Kati
 Zsuzsa druzsom Jolán druzsom Rózsa druzsom Irén druzsom
 Menniska nővérem

40.

Gellai Margit

márton Gábor társ ifj. Bella Imre és kislánya Gyöngyi-ke

Gellai László

41.

Marietta nönerem

*Töni bättyöm
jöska bättyöm*

Imre betydm

44

⊗ Márton Gábor

Kellezné "Kati"

Jósa Éva
műtörténész

Bella József

Csajná
Ildikó
45. Józsa János

Vaszkó Ilonka néni
Teller Józsefné
46.

Gizella
Terász
néni

Joli
anyómm
Bella Imréné

Rózi
anyómm
Bella Józsefné

⊗
ih Bella
Imre

⊗
Giricz Vendel
iskola igazgató
(osztálytársam)

⊗
Gellai Lászlóné
unskahugom
"Kati"

⊗
Szabó Jucené
Gellai Mariát
(osztálytársam)

⊗
Testvérbátyám
Bella József 47.

48. Kellerné "Kati"   Nagy Jenőné "Éva"

A Békés Megyei Múzeumok Igazgatósága,
Mezőberény Nagyközség Közös Tanácsa és
a Petőfi Sándor Művelődési Központ

TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT

BELLA JÁNOS

MEZŐBERÉNYI KIÁLLÍTÁSÁRA

A MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

1. SZÁMÚ KLUBJÁBA

Bella János

A kiállítást megnyitja:

SZÜCS LAJOS

tanácselnök

1988. március 28-án 16.00 órakor

Szücs Lajos
tanácselnök

Nagy Ferencné
Műv. Központ. Igazgató

Dr. Szabó Ferenc,
Múzeumi igazgató

Tisztelt tárlatlátogatók,
Kedves Barátaim!

Szeretettel köszöntöm Önöket Bella János festőművész kiállításán. Engedjék meg, hogy mind a magam, mind az Önök nevében köszöntsem a művészt, aki erről a vidékről származik, Endrődön született. Bella János ma az NSZK-ban él, de szívében magyar maradt, s a képei tanúskodnak arról, hogy az endrődi gyökerek ma is meghatározói művészetének.

Képei sugározzák a szülőföld szeretetét, a festmények színei és alakjai idézik a gyermek és ifjúkort, s a mély mondanivaló igazi élménnyé avatja e kiállítást.

Erre a megnyitóra sok régi barát, egykori főiskolai hallgató társ valamint sok új, a művészetek iránt érdeklődő jött el, ezzel is erősítve azt, hogy Mezőberény mindig szeretettel fogadja a szépet.

Ezen gondolatok jegyében felkérem Szücs Lajos tanácselnököt, hogy nyissa meg a kiállítást.

Nagy Ferencné

Tisztelt Hölgyeim és Uraim !

Bella János festőművész, grafikusművész a közeli Endrőd szülőtte, a magyar Alföld lelkének, szellemének hordozója és nagyszerű megelevenítője a Németországi Szövetségi Köztársaságban, a Stuttgart melletti szép kisvárosban, Backnangban. Endrőről azt tartja a hagyomány, hogy népének talán a nagyobb része a mezőberényi határban 1731-ig önálló településként fennálló Nemeskerekből vándorolt át Endrődre. Ez nemcsak tradíció, hanem régi levéltári iratokkal bizonyítható is. A Körös egymást követő árvizei miatt, a török kiverése után települt Nemeskereki nem tudott tartósan fennmaradni, lakosságát Endrőd fogadta be. Bella János jól ismeri a 19. század újrateremtő időszakának ezt a számára is, számunkra is kedves hagyományát, ezért is vállalta szívesen, hogy Mezőberényt megtisztelti alkotásai bemutatásával. Az a nemes egyszerűség, a hagyományos népi világban gyökerező, a legmélyebben emberközpontú, emberszerető világ, amelyből a hazai főiskolai tanulmányok és a haza határain kívül szerzett művészeti ismeretek elindító ereje alapján tehetsége kivirágzott, mindig tiszta forrás volt és lesz is.

(Részletek Sziucs Lajos tanácselnök beszédéből)

Köszönjük, hogy személyesen eljött hozzánk és részt tud venni a kiállítás megnyitóján.

A három nemzetiségű Mezőberény fogékony az újra, a szépre, s külön öröm számunkra, hogy Bella János családfája kötődik Mezőberényhez is.

Mindannyian azt kívánjuk, hogy kötődése a szülőföldhöz maradjon ilyen töretlen, művészete maradjon meg emberinek, s alkotásaival továbbra is szolgálja az alföldi táj szépségeinek bemutatását és a népek közötti barátság elmélyítését.

Mezőberény, 1988. március 28.

⊗ Nagy Ferenc iskolaigazgató

⊗

Bella Jmre.
Tünde Elekné
Ella Margit

⊗

⊗

⊗

Bella József

⊗

Giricz Béla
 Bella János
 Szabó Jucsné Gellai Mária
 Horváth Nefroni T. Károl

Mexsberényi Tünde
 Eszter Jahnke
 baloldalt Giricz Béla
 és ih. Bella Imre

Dr. Szabó Ferenc
 Timár Elekné
 Bella Antal
 Bella Antóné

Tímea Elezová Bella Molnár
 Bella József
 Bella Antalné
 Nyachtól dolgozó "Pannónia"

⊗ ⊗ ⊗ ⊗

Kollegiumi gondrotok
 Sivi's kajos tamis eluok
 es est wylbeli orsintgnylleri kepriselis

A2 unohre Luygom Pennika
 55.

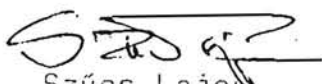

Tisztelt Bella Úr ! Mellékelten megküldöm a megnyitóbeszédem másolatát, amiben úgy gondolom sikerült bemutatnom Önt és az életpályáját az endrődi szülőháztól és a mai Bachnangi városában végzett művészetpártoló tevékenységét.

Magam és munkatársaim nevében kívánok további sikert ezen az életúton, s ha úgy érzi, hogy elfáradt, látogasson el hozzánk, hogy erőtmerítsen a további munkához.

Barátilag üdvözlöm Önt és Kedves Családját,
valamint Erhard Urat !

Szűcs Lajos
tanácselnök

Mezőberény, 1988. április 15.

Dücs úr
gimn. igazgató
56'

Bella úrné

Szűcs Lajos
tanácselnök

Nagy Ferenc
és neje "Jolánka"

Dr. Szabó
Ferenc

A mezőberényi ált. iskola egyik osztálya Hathy Zsolt rajztanárával a kiállításmon ^{57.}

Heathy 250 ft rajataner
me. zobbancina

JÁNOS BELLA

MALEREI
GRAPHIK

18. SEPTEMBER BIS 23. OKTOBER 1988

ERÖFFNUNG: SONNTAG, 18. SEPT. 1988, 14.30 UHR

32. KUNSTAUSSTELLUNG IM GEMEINDEHAUS
HEININGER WEG, BACKNANG

JÁNOS BELLA GEBOREN 1935 IN
ENDRÖD/UNGARN.

STUDIUM: KUNSTGYMNASIUM
UND KUNSTGEWERBE-HOCHSCHULE
IN BUDAPEST,
PÄDAGOGISCHE HOCHSCHULE
IN SZEGED,
KUNSTAKADEMIE IN STUTTGART.

TÄTIGKEIT: THEATERMALER
IN STUTTGART, KURSLEITER UND
LANGJÄHRIGER KÜNSTLERISCHER
BETREUER DER MALERGRUPPE MALER
DER BARACKE, KUNSTERZIEHER
AN DER SCHICKHARDT-REALSCHULE.

AUSSTELLUNGEN: EINZEL- UND
GRUPPENAUSSTELLUNGEN IN UNGARN,
DEUTSCHLAND UND AUSTRALIEN.

Backnang

»SCHIEFER HORIZONT UND SCHWEBEN-
DE FIGUREN DEUTEN DARAUF HIN,
DASS ES SICH HIER NICHT UM EINE
NACHAHMUNG DER REALITÄT,
SONDERN UM TRAUM-, PHANTASIE-
UND ERINNERUNGSBILDER HANDELT,
DIE EINE GEWISSE VERGÄNGLICHKEIT
BEREITS ÜBERWUNDEN HABEN.«

ZUR **VERNISSAGE** AM SONNTAG,
18. SEPTEMBER 1988, 14.30 UHR,
LADEN WIR SIE
UND IHRE FREUNDE HERZLICH EIN.

MUSIKALISCHE BEGLEITUNG:
KANTOR **EBERHARD TZSCHOPPE**
BEGRÜSSUNG: **GERHARD NERZ**
EINFÜHRUNG: **ERHARD JAHNKE**

Känter Tzschoppe
improvisiert

Gerhard Nerz iichwörl' srawaj

A megnyitó körzónéor

Bella Jánosné "Vasvárosszong"
Bella János
Gerhard Jahnke

Gerhard Nerz üdvözlőszava:

62. Tisztelt Hölgyek és Urak, kedves Művészet-
barátok! Köszöntöm Önöket ezen a
megnyitón, és köszöntöm különösképpen
Bella urat és családját. - Összejöttünk
Bella János festményeinek és grafikáinak
a kiállítását meglátogatni. Városunk és

ezen házamr kiállításra most egy olyan kiállítá-
sani képet látnak, melyet hosszú ideig távol
voltam és nem réz értéket Backanamba vissza,
mondhatnám igaz is, hogy hazakerült.

Ez évig voltam Magyarországon, ahol kiállítá-
sok helyeken voltak kiállítás, minek rezon-
anciája ide hoztam is elkerült.

Ugy vélem, Bella Úr e képekkel lidat
teremtett országok és emberek között.
Igen, ez a képek beszédese és megfől-
tik e házat élettel. Jahne Úr jó is-
merője e képeknek, felkérem, tartsa
meg a megfizetés beszédet.

Erhard Jahneke megfizetés beszédet mondja

Kedves Hölgyeim és Uraim!

Ismerem Bella Jánosát, hiszen évek óta mint kortársat is barátot. Ismerem munkáit is jól azt is elmondhatom, hogy elsőként a kivülállók közül.

Volt szerencsém a magyarországi kiállítások epizódján is jelen lenni, és ott meztöbénényben a megnyitón néhány gondolatot németül elmondani, amint ehz ottani kedves tándrnó fordított magyarrá, de voltak nem kevesen akik németül is írták. Nagy öröm volt számomra látni, milyen őszinte tapasztalással fogadták ott a képeket felvöttek és generálják tovább.

— Bella János a foglalkozásának kérdését már 15 éves korában el-
64. döntötte: Festő akart lenni. Így került Budapestre .... stb... stb...

Geprägt von Krieg und Revolution

János Bella präsentiert sich mit 100 Bildern als ein vielseitiger Künstler

BACKNANG. Im evangelischen Gemeindehaus am Heininger Weg wurde die Ausstellung des aus Ungarn stammenden Künstlers János Bella eröffnet. Mit Improvisationen am Klavier sorgte Kantor Eberhard Tzschoppe für die musikalische Umrahmung, die Begrüßung erfolgte durch Gemeindediakon Gerhard Nerz.

Er wies darauf hin, daß nach Ausstellungen in Ungarn die Bilder nun eigentlich heimgekehrt sind; so kann eine Brücke geschlagen werden von Land zu Land, von Mensch zu Mensch. Die Einführungsrede hielt Erhard Jahnke; er gab Einblicke in Leben und Werk des Künstlers und erleichterte so das Verständnis für die 100 ausgestellten Bilder.

Zunächst machte er die Gäste mit dem Werdegang des Künstlers bekannt und verwies auf die ausgezeichnete Ausbildung, die eine solide Grundlage schuf für János Bellas künstlerisches Schaffen. Thematisch und inhaltlich sind Bellas Bilder geprägt von Erinnerungen an schreckliche Ereignisse, an Kriegszeiten und Revolution.

Daneben stehen tiefgreifende Erlebnisse der Religion in Kirche und Familie, Eindrücke von der Weite der ungarischen Landschaft, die nicht selten seinen Menschendarstellungen als Hintergrund dient. Starke Einflüsse der Volkskunst werden sichtbar, ebenso die geheimnisvollen Eindrücke aus dem Leben der Zigeuner.

Bella sieht in seinem Werk die Darstellung von Erlebtem, das oft lange in ihm ruhte, ehe es ins Bild drängte. Manches erinnert an Traumbilder, an Urbilder, die aus dem Unbewußten aufsteigen und im Kunstwerk Gestalt annehmen. Man kann diese Bilder nur verstehen, wenn man den Symbolgehalt der Darstellungen beachtet: Engel, Wolke, Stier sind Symbole, die dem Betrachter oft begegnen.

Auch wenn János Bella bereit ist, diese Symbole zu erklären, kann man seine Phantasie ruhig schweifen lassen und eine eigene Deutung finden. Jedem aufmerksamen Betrachter werden sie Antwort geben und vielleicht seinen eigenen Engel erkennen lassen, dieses wunderbare Symbol der Erlösung, das vor allem die reifen Bilder des Künstlers beherrscht.

In Erhard Jahnkes Erklärungen kam auch Sachliches nicht zu kurz, so die malerischen Mittel: Form, Farbe, Material und Technik. Von seinem Können her wäre es János Bella wohl möglich, in diese oder jene Kunstrichtung zu schlüpfen. Es ist ihm aber gelungen, seinen ganz eigenen Ausdruck zu finden. Die Welt seiner Bilder ist von eigenartiger Kraft und Schönheit; seine Kunst kann nicht in eine bestimmte Richtung gepreßt werden.

Die Ausstellung kann noch jeden Sonntag besucht werden bis zum 23. Oktober. Hoffentlich nehmen viele Interessierte die Gelegenheit wahr, das Werk dieses vielseitigen Künstlers näher kennenzulernen. Denn ein Unbekannter ist János Bella in Backnang ja längst nicht mehr. *Renate Schaal*

Schiefe Horizonte, schwebende Figuren

BACKNANG. Am Sonntag, 18. September, 14.30 Uhr wird im evangelischen Gemeindehaus am Heininger Weg die Ausstellung „János Bella – Malerei und Grafik“ eröffnet.

Über ein Jahr stellte der in Backnang lebende Kunstmaler János Bella seine Arbeiten in verschiedenen Städten Ungarns aus. Erste Station war die südungarische Heimatstadt Békéscsaba des Künstlers, der bereits seit drei Jahrzehnten in der Bundesrepublik wohnt. Bellas Bilder beschäftigen sich mit dem Alltag des Heimatlandes. Aus seinen Erinnerungen tauchen Menschengestalten, Ziehbrunnen, Kleinhöfe, Büffelrinder auf, jedoch nicht als idyllische, romantische Bilder, sondern mit wahrhaften, durchlebten Gefühlen und nicht selten mit dramatischer Geladenheit.

Schiefe Horizonte und schwebende Figuren überschreiten die Realität und lassen Traum-, Fantasie- und Erinnerungsbilder zu, die das Hier und Jetzt bereits überschritten haben. Sehr eindrücklich sind die Menschenbilder von János Bella. Zeigen sie doch vielfach den Menschen, der unterwegs ist und zugleich innehält und fragt: Wer bin ich, woher komme ich, wohin gehe ich?

Nachdem die Bilder aus Ungarn wieder zurückgekommen sind – und durch Grafiken und biblische Bilder der letzten Jahre erweitert wurden – kann János Bella dem hiesigen Publikum eine umfangreiche Ausstellung im Gemeindehaus am Heininger Weg zeigen. Bei der Eröffnung ist der Künstler anwesend. Erhard Jahnke hält die Einführung. Kantor Eberhard Tzschoppe setzt die musikalischen Akzente.

A háziőr fogadja
a társasot

Fran Pflüger
Fran Bella
Bella János
Kovács
Márta
Kisvári

66

⊗

⊗

⊗

Frau Pflüger Bella Markus Bella Vavla

Születésnapra gratuláció

Erhard Jahnke,
Kjet tamilvinkel
Stefan und Steffen

Frau Mottenhevel
Frau Ilse
Frau Keller "Kati"

Kjet tamilvinkel
Penelope, is Wenika

Fran Mattenklvold
 Ainar Trischuppe
 Waltraud Bella
 Franz Adam

Elvira (Elke)
 Hübner
 A. Sajtó
 Fotósa
 E. Jahnke

Bernhard Lieb
 Heidem Lieb
 H. Sieber
 69.

Prof. Manfred Pahl
 János Bella
 Waltraud Bella
 Gertrud Kuhn

Gondolatok Bella János képzőművész 1988-ös évi
 Backnangban a Heiminger uti Gemeindehaus-ban

Mintán először alkalommal Bella János vezetésével
 e művekkel megismerkedtem, nyomában megfogó-
 bentem azok egyéni tartalmának láttán, melyek
 látomásos eszükkel valószínűleg kiindultak.

Tudtam azonban, hogy e művekben valami lejár-
 tásodik, mit tudomásom velem de össze nem
 hozhatók a kiállítás sőt képtársaságban
 mutatott felületen megjelenéssel.

Tudtam, hogy itt ritkán használt méret kell
 akkor magam, Azon egyrészt megállapítás
 lett uszá bennem, hogy e "termek" meg-
 látásozásánál a pusztán tárgyasorokból
 kiindulni nem lehet.

A képek öszkepi-gondolata lehetővé tette
 sőt megkövetelte a tárgyak térbeni, látszati
 kezelését, látomásos alapon. Első sodála-
 tomra e tárgyak főként emberi alakok voltak,

plasztikus anatómiai is teljességgel észleli meg-
fogalmában. Sőt még az anyagok is, mint ez
valós világ eszmehordozói plasztikusok, valóságok
voltak a testiesség tapasztalt birodalmából.
E lényeknek még a származik is az észoldali
fényforrás fény-árnyék tapasztalatainak voltak
alánvetve e kifordult látomásos térben, mint
átélt és kifordult sorok. A szemlélő számára
e sors újra átélt kontinuitást nyer.

Az irodalmi komponens, a képi történet közvet-
len szinten van, és közvetkezélesen az
emberi optika természetes törvényei szerint
alatt a kiélesítő színek létező való ha-
tásában. Mindig tudni lehet mit kell itélni.

De mi a látomás?

Sok gondolat, kivánság valószínű kívánság
harmóniába való tömörítése. Bella János lát-
omásra mindent átfordító színt, mely a nehe-
ségi erőt is legyőzve azoknak adja a világot
ahol megelégednek azokkal, hogy magukat ez
világnak részének érezzék, amelybe ő magát
besorozta. Ez boldogságot ígér.

Bella János képeinek emberei nem törődnek bele
sorok látszólagos önkényuralmába, sokkal
inkább aktivitást fejtenek ki helyükön.

Bella János emberei nem csak magyarok, hanem
északiak is. Errel Bella magas rangon áll
a kétkedők és próbálkozók fölött, mert ő mű-
veiben lehet ad a magasabb Rendben való Hitnek,
amelynek mi is valamennyien részesei vagyunk.

Ezek a képek nem létezőnapin módon teljesítik
a képzőművészet győztes feladatát.

Stuttgart, 1989 febr. 10.

Manfred Pahl

7/1.

Stgt., den 10.2.1989

Gedanken zur Ausstellung der Bilder von Janos Bella, im Herbst 1988 im Gemeindehaus am Henningerweg in Backnang.

Nachdem ich mich zum erstenmal unter der Führung von Janos Bella mit diesem Werk konfrontiert sah, war ich sofort sehr betroffen, von dem persönlichen Gehalt dieses Werkes, das mich geradezu durch seine visionäre Kraft herausforderte. Ich wußte sofort, daß sich hier in diesem Werk etwas abspielte, daß ich nicht mit den vielen an dem sonst in Galerien gezeigtem unter formalen, modernen, vergleichen und zur Kenntnis nehmen durfte. Hier mußte ich, das wußte ich sofort, seltene Maßstäbe anlegen. Sofort drängte sich mir die einfache Tatsache auf, für diese Produktion bestimmend, daß hier nicht die rein Gegenständlichen angenommen werden. Allen Bildern gemeinsame Bildgedanke erlaubte, oder erzwang einen visionär bestimmten Umgang mit den Objekten im Raum. Zu meiner ersten Verwunderung aber waren diese Objekte, vornehmlich menschliche Figuren, in ihrer plastischen Anatomie durchaus sinnlich gestaltet. Selbst Engelsfiguren als Ideen-träger in einer unwirklichen Welt, hatten eine plastische Wirklichkeit aus dem Reich erfahrener Körperlichkeit. Selbst die Flügel dieser körperlichen Wesen unterliegen der Erfahrung von Licht und Schatten einer einseitigen Lichtquelle in diesem gedachten, visionären Raum, aller erlebets und gedachtes Schicksal. Für den Betrachter nimmt dies Schicksal nacherlebte Konturen an. Die literarische Komponente, die Bildgeschichte, lebt unmittelbar im Farbklang, er bildet sich konsequent nach der menschlichen Optik, natürlichen Gesetzmäßigkeit von deren psychischen Wirkung, Komplementärfarben. Man weiß immer, was über das Bild erlebt werden soll. Was ist eine Vision? Die Verdichtung vieler Gedanken und Wünsche über die Wirklichkeit hinaus, zu einer Harmonie. Die Vision von Janos Bella ist eine umfassende, allumfassende Liebe, die auch die Schwerkraft besiegt und die Welt freigibt für diejenigen, die sich damit zufrieden geben, das sie sich als Teil einer Weltordnung fühlen, in die er sich eingeordnet hat. Das heißt Glück. Die Menschen auf den Bildern von Janos Bella haben sich nicht resignierend mit ihrem Schicksal und dessen scheinbarer Willkürlichkeit abgefunden, sie bilden vielmehr und in aller Ordnung ihre Aktivität an ihrem Platz. Die Menschen von Janos Bella sind nicht nur Ungarn, sondern Menschen schlechtweg. Damit steht Bella in einem hohen Rang vor allem aber über allen Zweiflern, Experimentierern, denn er beinhaltet in seinem Werk Glauben an höhere Ordnung, an der wir alle teilnehmen. Diese Bilder erfüllen auf nicht alltägliche Weise die therapeutische Aufgabe der bildenden Kunst.

Manfred Pahl